

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, Csontos János, Horváth Antal,
Kalász Márton, Kő Pál, Nemes Attila,
Salamon Konrád, Szakály Sándor, Vasy Géza

Főszerkesztő: *Oláh János*
E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, tanulmány: *Rosonczy Ildikó*
E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers, könyvkiadás: *Szentmártoni János*
E-mail: vers@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Próza: *Biró Gergely*
E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Nyitott Műhely: *Ekler Andrea*
E-mail: andrea.ekler@gmail.com

Európai Figyelő, Lapszemle: *Falusi Márton*
E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: *Erős Kinga*
E-mail: kritika@magyarnaplo.hu

Tördelőszerkesztő: *Molnár Csenge-Hajna*

Borító: *Zách Eszter*

Ügyintézők: *Cech Vilmosné, Nagyné Paládi Judit*

Terjesztés: *Zsiga Kristóf*
E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)
1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Elektronikus levélcímünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

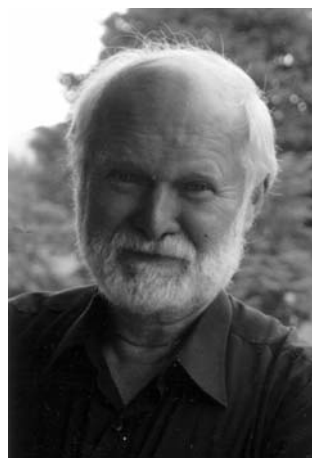
www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, emailen (hirlapelofizetes@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7390 Ft, fél évre 3865 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címén. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a HVB-Bank Hungary Rt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Mackensen Kft. 1139 Bp., Frangepán utca 12–14.

*Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válaszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Muta-
tópéldány kérhető, megrendelés leadható a szerkesztőségben.*

**A címlapon: Schaár Erzsébet: Radnóti Miklós
(Oláh Katalin felvétele)
és a Nézőpont szerzője: Csaba László
(Börzei Zsolt felvétele)**

Ötvenhárom évre szóló lakodalom

Ha magamról kell vallanom, sohasem mulasztom el megemlíteni, hogy aki vagyok, abban meghatározó szerepet játszott Rákosi Viktor *Hős fiúk* regénye. Ötvenhat éve olvastam ki először a könyvet. Akkor sok mindent nem értettem belőle, de a szabadságharcos történet eseményei magukkal sodortak. Legnehezebben az „áldozatkészség” című fejezetcímbe tudtam megkapaszkodni. Nem értettem első olvasásra. Csak amikor félhangosan szóttagolva a fejezet végére jutottam, fénylett fel bennem kulcsmondata: „A haza szegény, de polgárai gazdaggá tehetik”. 1848-at írtak akkor. Azóta százhatvanegy év telt el, s 1953 óta is ötvenhat. A mondat első fele napjainkban hivatalosan is visszanyerte időszerűségét: „A haza szegény...” A „de polgárai gazdaggá tehetik”-fordulatot azonban egy számítógépes mozdulattal felülírta az „áldozatvállalás” fogalma. E kakaóbiztos gesztusban mintha tiszteletreméltó helyzetértékelés sűrűsödne. Mert az „áldozatkészséget” a tette kész önkéntesség dicsőfénye övezi, az áldozatvállaláson a kényszer orrlyukba kampózott billogja rozsdásodik. Reménytelen bizalom és fogcsikorgató kiszolgáltatottság. És a kiszolgáltatottság megalázottság is... A sorozatos megalázás pedig apránkénti emberölés.

A márciusi forradalmat vállaló polgármester, Rottenbiller Lipót fogalmazta meg a haza szegénységéről és polgárai áldozatkészségéről szóló regénybeli mondatot, amellyel lecsatolt díszkardját a köz oltárára helyezte. (Mai Városház utcai szemmel nézve ez nem tékozló könnyelműség egy metropoliszt irányító városvezető részéről?) Ugyanebben az időben tananyagként olvastam egy másfajta gesztusról, amelyben a megvesztegetés visszautasítása számomra áldozatkészséggel ért fel. Mindez már a serdülő kommunista eszmeiség jegyében történt. Egy gazdag fiú felajánlotta padtársának, Szoszónak gyémántos bicskáját, ha sűg neki. Szoszó ugyanis nagyon okos volt, ahogy gyermekkoromban a szovjet méz volt a legedesebb a világon. Az öntudatos és csupa ötös Szoszó, bár vakítón villogtatta pupilláját a gyémántszemű halas bicska, nem akart sűgni a burzsujivadéknak. Szoszóból Sztálint kalapált ki az emberiség holnapjáért dobogó acél-szív. És Sztálin maga lett az Eszme. Az Eszme eszméjéből következően az ember célja több, mint az individualista, azaz reakciós áldozatkészség, az emberi létezés színönimája maga az áldozatvállalás – a boldogabb holnap, holnapután meg azután jegyében. Persze az időt az ember ötlötte ki, akár a négyévenkénti pártkongresszusokat, ötéves terveket, évente elnapolt földi paradicsomot.

Később megtudtam, hogy az áldozatkészség révén összegyűjtött kincseket a főváros 1849-es újévi kiürítésekor, a konokul becsületes országgyűlés Debrecenbe költözését kísérő zűrzavarban Pesten felejtették, s a közadományt a bevonuló császáriak foglalták le. De változtak az idők, ahogy az emberek is... És ezt az is bizonyítja, hogy Rákosiék már nem kérték, hanem – „a haza javára, a magad hasznára...” hivatkozva – egyenesen ráparancsolták a mindenétől megszabadított magyar társadalomra az áldozatvállalást, azaz a szebb holnapot. A nyelv pártos összezavarásába meglepetésszerűen beleszólt Hruscsov, a meghalt Generalisszimusz korábbi odaadó eszmetársa, aki váratlanul nem áldozatvállalásról, hanem Sztálin áldozatairól beszélt a XX. kongresszus befüggönyözött éjszakáján... Áldozatok millióiról. És ennek nyomán döbönt csönd támadt a szokásos vastaps helyett... A beszédről Rákosi elmulasztotta tájékoztatni budapesti és megyei főelvtársait 1956 kora tavaszán... Merthogy nálunk rendben mentek a dolgok. Ez a népmesék magyar hőseit annyira megnyugtatta, hogy ötvenhárom évre szóló lakodalmat csaptak. És holnap is élnek, ha a mába bele nem halnak.

Kovács István

Kovács István: <i>Ötvenhárom évre szóló lakodalom</i>	1
LÁTHATÁR	
Tornai József: <i>Cinkosság; Lászlóffy Aladár halálára; Fadd-dombori hegytetőn...</i>	3
Lászlóffy Csaba: <i>Ő nem te vagy?; Jambikus lejtésben</i>	5
Vasy Géza: <i>Radnóti Miklós hazaszeretete</i>	6
Fenyvesi Félix Lajos: <i>Négy Radnóti-érem</i>	7
Alföldy Jenő: <i>Csillagörvény és csigaház (Radnóti Miklós: Tétova óda)</i>	8
<i>Kányádi Sándor íróit köszöntjük nyolcvanadik születésnapja alkalmából (Ekler Andrea összeállítása)</i>	
Falusi Márton: <i>„Vannak vidékek legbelül” (Előhang)</i>	10
Rózsássy Barbara: <i>Mindnyájunk Anyja: Vers (A hírhozó angyal – Fra Angelico freskója alá)</i>	11
Vincze Ferenc: <i>„et saß e kli wäld vijeltchen”</i>	11
Dobás Kata: <i>„ködben a torony / megnyirkul a harangszó / mire ideér” (Négy évszak, Ősz)</i>	12
Erős Kinga: <i>Az Örmény sírkövek olvasása kapcsán</i>	12
Iancu Laura: <i>Passzió (Csángó passzió)</i>	13
Turczi István: <i>Az első borotválkozás; Valahol Budapest; Remény</i>	14
Toroczky András: <i>A fűtülésről</i>	15
Báró László: <i>Anyikó</i>	16
Kürti László: <i>Anyámnapi vers</i>	28
Weiteder-Varga Julia: <i>Határait mozgása; Mozgásom határai</i>	28
Vargha Magdus: <i>Jó kis nap; Bár...</i>	29
Soós Attila: <i>Család</i>	30
Szakolczay Lajos: <i>Az idő szemüregében (Kárpáti Kamil költészetéről)</i>	31
<i>Diákköltők – a 32. Kárpát-medencei Középiskolák Irodalmi Pályázat díjazottjai</i>	
Farkas Péter: <i>Békásmegyér '08</i>	37
Pikó András: <i>Hús</i>	37
Földesi Noémi Andrea: <i>Csendélet</i>	38
Dobszay Balázs: <i>Bolyongás</i>	38
Székely Örs: <i>Hontalan Iván kiadatlan verseiből</i>	38
Hradszki Dóra: <i>G-nek</i>	38
Kemény Lili: <i>Magasfeszültség</i>	39
Sobják Anna: <i>Ő és mi</i>	39
Machó Zsófia: <i>tanítottak</i>	39
Ernest Fišer: <i>Nem tehetünk semmit; Ősz a katedrálisban; Fesztivál; A világűr a szomszédunkban gubbaszt; Muraközi krétarajz; Tájékp (Oláh János fordításai)</i>	40
NÉZŐPONT	
Csaba László: <i>Újra itt a nagy válság?</i>	41
KÖNYVSZEMLE	
Olasz Sándor: <i>Elbeszéltem (Jókai Anna: Elbeszéltem I–II.)</i>	47
Pécsi Györgyi: <i>Emberléptű irodalomtörténet (Albert Zsuzsa: Irodalmi legendák; legendás irodalom)</i>	49
Csábi Domonkos: <i>Szomorú örökség (A visszaszerzés reménye. Húszéves a Hitel, szerk.: Papp Endre)</i>	52
Vincze Ferenc: <i>A számvetés könyve (Várkonyi Nándor: Egy irodalmi korszak számvetése)</i>	53
Jeszenszky Géza: <i>Egy cseh „másként gondolkodó” Közép-Európáról (Rudolf Kučera: Közép-Európa története egy cseh politológus szemével)</i>	54
<i>Lapszemle</i>	56
EURÓPAI FIGYELŐ	
Bakucz Dóra: <i>Egypercesek a kortárs spanyol nyelvű irodalomban</i>	58
José Angel Barrueco – Cserhádi Éva fordításai	59
Paul Viejo – Bakucz Dóra fordításai	60
María Tena – Orbán Eszter fordításai	62
Isabel Cienfuegos – Cserhádi Éva fordításai	62
Hipólito G. Navarro – Orbán Eszter fordításai	63
Gloria Fernández Rozas – Orbán Eszter fordításai	64
Carola Aikin – Orbán Eszter fordításai	65
Julia Otxoa – Pávai Patak Márta fordításai	65
Ana María Cañameres – Orbán Eszter fordításai és Bakucz Dóra fordításai	66
Tomás Escuder Palau – Cserhádi Éva fordításai	68
Alonso Ibarrola – Cserhádi Éva fordításai	69
<i>Szerzőink</i>	71

Számunkat Takáts Márton grafikáival illusztráltuk. A művész elérhető a világhálón: www.takatsmarton.hu